

Az MME Nomenclator Bizottság 1997. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról

MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Nomenclator Bizottsága (MME NB) 1997-ben az év során észlelt és jelentett ritkaságok mellett számos korábbi, felhívásunkra vagy személyes megkeresésünkre válaszul beérkezett (elsősorban 1976 és 1987 közötti) adatot is megvizsgált. E jelentés az 1997-es adatok mellett azokat a hitelesített előfordulásokat is tartalmazza, melyeket a Bizottság mai formájában megkezdett tevékenységének kezdete, azaz 1988 óta észleltek. Az 1988 előtti hitelesített adatokról külön jelentés készül (MME NB 1998b).

Az 1997. évi adatok lezárása és összesítése céljából az MME NB 1998. június 6–7-én Fertőújlakon ült össze. 1997-ben az alábbi személyek vettek részt a Bizottság munkájában (ábécé sorrendben): dr. Bankovics Attila (elnök), Barbácsy Zoltán, dr. Bod Péter, dr. Hadarics Tibor, dr. Kovács Gábor, dr. Magyar Gábor, Nagy Tamás, ifj. Oláh János, Schmidt András (titkár), Végvári Zsolt és Waliczky Zoltán.

E jelentés összeállítása során a Bizottság 176 adatot vizsgált meg (ebben nem szerepelnek azok a fajok, amelyekről nem kell jelentést készíteni, csak az adataikat gyűjtjük). A beküldött jelentések közül a Bizottság 39 faj, illetve alfaj 128 adatát fogadta el A kategóriába, két további faj egy-egy adatát C, három faj négy adatát D, illetve két faj egy-egy adatát E kategóriába (mely összesen 77,3 %-a a megvizsgált adatoknak). Az 1997-ből származó 96 adatból 68-at A kategóriásnak, kettőt-kettőt pedig C, D, illetve E kategóriásnak fogadtunk el (ez a beküldött 1997-es adatok 77,1 %-a).

A fajok neve mögött zárójelben olvasható számadatok a faj bizonyított magyarországi előfordulásainak számát jelentik 1997-tel bezárólag. Az 1975 végéig elfogadott adatok Keve (1960, 1984) névjegyzékeiben, az MME Nomenclator Bizottság által 1988 óta elfogadott adatok az MME NB éves jelentéseiben (Bankovics 1989, 1990, 1992, 1993; Waliczky 1993; Magyar & Hadarics 1995; Magyar 1995, 1997; MME NB 1998a) található meg. Az 1976–1988 közötti hitelesített adatokat külön jelentésben tesszük közzé (MME NB 1998b). A legfeljebb tizenöt hitelesített adattal rendelkező fajok esetében az előfordulások összesítve is megtalálhatók Magyarország madarainak névjegyzékében (Magyar et al. 1998). Az előfordulások számát és az összes példányszámot törjtjel választja el (amennyiben csak egy szám van feltüntetve, ez az előfordulást és az egyedszámot is jelenti). Amennyiben az előfordulások pontos számát a Bizottság tevékenységének megkezdése előtt nem tartották nyilván, az adatokat "n + az 1988 után elfogadott adatok" formában adjuk meg.

E jelentésben tesszük közzé azon fajok 1997-es adatait is, melyeknek csak az előfordulása jelentendő (sarki partfutó, nagy sárszalonka, kis goda, kis csér), valamint a kis héja Békés megyei ismert fészkelőhelye környéki, a faj fészkelését nyomon követő, meghatározott személyek adatait. Természetvédelmi jelentősége miatt a korábbiakhoz hasonlóan valamennyi 1997-es kis lilik adatot közöljük, bár a faj csak a Hortobágy térségén kívül jelentésköteles. Ezeknél a fajoknál csak az 1997. évi előfordulások számát adtuk meg zárójelben.

A madarak előfordulási idejéről az általunk ismert leghosszabb időszakot adtuk meg, még akkor is, ha a Bizottsághoz beküldött jelentésben nem szerepel a madár egy területen való tartózkodásának teljes időtartama (ezen esetekben az előfordulás idejét a *Túzok* faunisztikai adatbázisa alapján egészítettük ki). A megfigyelés helyéről legtöbbször a közigazgatási településhatárt adtuk meg, és ettől csak kivételes esetben térünk el (pl. a Fertő környéki adatok esetében rendszerint a legközelebbi település nevét tüntettük fel). Amennyiben a megfigyelés halastavon történt és a megfigyelés helyéről a tórendszeren belüli medence („tóegység”) számát is tartalmazza a jelentés, ez a halastó neve után zárójelben, római számmal szerepel. Ha a tónak vagy medencének külön neve van, az ugyancsak zárójelben szerepel, pl. Hortobágyi-halastó (Kondás). Az adat után zárójelben szerepel a megfigyelők neve. Rendszerint mindazok nevét feltüntettük, akik a madarat elsőként megtalálták, meghatározták, és az észlelésről jelentést készítettek. Amennyiben viszont a madarat ötnél több személy találta, a további megfigyelőkre rendszerint *és társaik* megjegyzéssel utalunk. Abban az esetben, ha az adott példány előfordulási idejét vagy az adat hitelesítését a megtaláló(ko)n túl további személyek közreműködése is segítette, azok nevét pontosvessző után tüntettük fel.

Ezúton is felhívjuk tagtársaink figyelmét, amennyiben olyan ritka madár előfordulási adatával rendelkeznek, melyet a Bizottság a részére beküldött jelentés hiányában még nem bírált, azt készítsék el, és juttassák el a Bizottság titkára címére (MME Nomenclator Bizottság, H-1121 Budapest, Költő u. 21., e-mail: schmidt.andras@ktm2.ktm.hu). A jelentés elkészítésének módjáról egyebek mellett a *Partimadár* 1994/2. számában közölt irányelvek a mérvadók (Magyar 1994). A jelentések bármilyen formában készíthetők, de mind az elkészítés, mind a bírálatok során könnyebbséget jelent a Bizottság által rendszeresített *Jelentőlap* használata (a bizottság bármelyik tagjától kérhető, de elérhető az MME Nomenclator Bizottság honlapján is: http://www.c3.hu/~mme/nb/mme_nb.htm).

Felhívjuk a figyelmet továbbá arra, hogy az AERC (Association of European Rarities Committees) ajánlása szerint kívánatos a rendkívül ritka fajok legalább az első tíz előfordulási adatának az egyenkénti, a megfigyelések körülményeit és a madár részletes leírását is tartalmazó, önálló közleményben való publikálása valamelyik hazai szaklapban, lehetőleg olyanban, amelyik idegen nyelvű (angol vagy német) összefoglalókat is közöl a cikkekről (pl. *Túzok*, *Aquila*, *Partimadár* stb.). Kérjük a megfigyelőket, hogy – szakítva az eddigi szokásokkal – a jövőben erről se feledkezzenek meg.

Az el nem fogadott adatok a jelentés végén található a megfigyelők nevének feltüntetése nélkül. Ezeknek az adatoknak csak kisebb részénél volt a megjelölt madárfaj egyértelműen kizárható és az észlelt egyed más fajnak határozható, a többi esetben valószínűsíthető volt ugyan a faj, de a beküldött dokumentumok alapján mégsem volt egyértelműen meghatározható. Minthogy ezek az adatok nem abszolút bizonyosságúak, a madártani szakirodalomban kerülendő rájuk a hivatkozás. Itt közöljük azokat az adatokat is, amelyek dokumentációja alapján csak nem (*genus*) szintű határozás volt lehetséges, de a szóba jöhető fajok mind jelentéskötelesek (pl. halfarkasok). Sajnálatos módon több esetben érkezett ritka madárfajokról adat dokumentáció (leírás, fénykép stb.) nélkül, különösen régebbi adatok esetén. Amennyiben a megfigyelést nem dokumentálták, azt még elbírálni sem tudtuk, és ezért automatikusan az el nem fogadott adatok között szerepeltettük.

A jelentésben felsorolt adatokra történő hivatkozás esetén, amennyiben az MME NB jelentésén kívül más forrás nem adható meg (minthogy azt máshol nem publikálták még), javasoljuk a megfigyelők nevét is feltüntetni a következő példához hasonlóan: „kacagócsér (*Gelochelidon nilotica*): 1997. június 27. Fertőrákos, Fertő (Rákosi-öböl) 1 ad. (nászruhas) pd (Neuwirth N. in: MME NB 1998) ”.

Az 1997. év nevezetességei

1997-ben az MME NB három új madárfajt fogadott el hazánk madarainak névjegyzékébe: a **Bonaparte-partfutó** (*Calidris fuscicollis*) A (Boros 1997), míg a **kanadai lúd** (*Branta canadensis*) (Hadarics & Neuwirth 1998) és a **halcsontfarkú réce** (*Oxyura jamaicensis*) C kategóriába került.

Bár ritka és alkalmi költőfajok fészkelési adatait csak 1998-tól kezdi meg rendszeresen gyűjteni és hitelesíteni az MME NB (Schmidt 1998), megemlíjtük, hogy a hazánkban egyébként is rendkívül ritka – mindössze kilenc előfordulási adattal bír – **gatyáskuvik** (*Agolius funereus*) 1997-ben először költött Magyarországon (két pár a Zempléni-hegységben) (Petrovics 1997); s ismét fészkel egy pár **bütykös ásólúd** (*Tadorna tadorna*) mégpedig ugyanazon a területen (Petőháza), ahol 1996-ban (Mogyorósi 1997). Mindkét fészkelést a megfigyelők fényképekkel is bizonyították. Az elmúlt néhány évhez hasonlóan 1997-ben is fészkel a **kis héja** (*Accipiter brevipes*) Békés megyében: a Sarkad melletti Sarkadremetei-erdőben 1 pár 4 fiókát nevelt (Forgách B. és társai).

További említésre méltó adatok 1996-ban: a **borzas gödény** (*Pelecanus crispus*) 8., a **pásztorgém** (*Bubulcus ibis*) 11., a **pusztai sas** (*Aquila nipalensis*) 11. és 12., a **sivatagi lile** (*Charadrius leschenaultii*) 2. (ezen belül a *columbinus* alfaj 1.) (Domján 1997), a **lilebíbic** (*Chettusia gregaria*) 5., a **fehérfarkú lilebíbic** (*Chettusia leucura*) 3., a **nagy halfarkas** (*Stercorarius skua*) 6. (Mogyorósi & Molnár 1998), a **jeges sirály** (*Larus hyperboreus*) 6. és 7., a **kenti csér** (*Sterna sandvicensis*) 9. és 10., a **törpekuvuk** (*Glaucidium passerinum*) 5. (Sós 1997), a **citrombillegető** (*Motacilla citreola*) 11–14., a **déli hantmadár** (*Oenanthe hispanica melanoleuca*) 10., a **szalagos keresztcsőrű** (*Loxia leucoptera*) 3. és 4. (Farágó 1998), valamint a **karmazsinpirók** (*Carpodacus erythrinus*) 14–16. előfordulása.

A jelentés kéziratának lezárásáig hitelesített adatok alapján 1997 során 303 madárfaj fordult elő bizonyítottan hazánk határain belül.

A hitelesítendő fajok adatait érintő változások

A Bizottság 1997-ben döntött arról, hogy 1998-tól a hazánkban ritkán, vagy éppen első ízben fészkelő fajok (vagy alfajok) fészkelési adatait is hitelesíti, és ehhez leírást, dokumentációt kér be a fészkelés körülményeiről. Ennek a részleteit már külön közleményben megírtuk (Schmidt 1998). Ugyancsak meghatároztuk azoknak a hazánkban ritka alfajoknak a körét is amelyek előfordulásáról részletes jelentést kell készíteni, ezek ugyancsak a már említett közleményben (Schmidt 1998) találhatóak.

Személyi változások

Dr. Bod Péter az 1997. év végével lemondott Nomenclator Bizottsági tagságáról. A megüresedett helyre pályázatot írtunk ki, a beérkezett három pályázó közül a Bizottság ifj. Oláh Jánost választotta. Péter bácsinak ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a Bizottság megalakulása óta végzett áldozatos és pontos munkájáért, megfontolt, mérsékletre intő tanácsaiért.

A Bizottság által 1997-ben elfogadott adatok – *Accepted records in 1997*

A Magyarországon hitelesítetten előfordult madárfajok egyes adatait az AERC (Association of European Rarities Committees) által javasolt kategóriák alapján soroltuk be. Az egyes kategóriák meghatározása a legújabb Nomenclator (Magyar *et al.* 1998) bevezetőjében, az elbírálandó fajok listája az 1994-es jelentésben (Magyar 1995) és a legújabbban megjelent fajlistában (Magyar 1996) található meg.

A kategória

Füles vöcsök (*Podiceps auritus*) (36/45)

1990. szeptember 16. – november 18. Tömörkény, Csaj-tó (I. tó) 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Bod P., Vigh R.) (Bod 1991);

1991. december 1. Tömörkény, Csaj-tó (VIII. tó) 1 (nyugalmi ruhás) pd (Bod P., Horváth G., Sáfár A.);
1992. november 15. – december 8. Tömörkény, Csaj-tó (VII. tó) 1 (nyugalmi ruhás) pd (Bod P.);
1994. október 29. Tömörkény, Csaj-tó (VI. tó) 1 ad. + 1 imm. (1y) pd (Domján A., László G.);
1994. november 6. Szeged, Szegedi-Fertő (II./6. tó) 2 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Nagy T.);
1996. október 27. Hortobágy, Akadémiai-halastó (I. tó) 1 (nyugalmi ruhás) pd (Emri T., Zöld B., Gyüre P.);
1996. november 16. Sumony, Sumonyi-halastó (II. tó) 3 (nyugalmi ruhás) pd (Ónodi M., Oltai L., Madas K.);
1997. november 11. Sopron-Balf, Fertő (Nagy-Kládler-tó) 4 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Mogyorósi S., Molnár B., Hadarics T.) (fotó: *Tűzok* 3: 20., 19–20. kép);

Rózsás gödény (*Pelecanus onocrotalus*) (n+10/16)

1988. május 22. Tömörkény, Csaj-tó 3 ad. + 1 ad. pd (Bod P., Vigh R., Szabó L.);
1990. május 27. Tömörkény, Csaj-tó (VIII. tó) 4 ad. pd (Bod P., Vigh R., Szabó L.);
1997. július 11–14. Fertőújlak, Lászlómajor és Nyéki-szállás, 1 subad. pd (Mogyorósi S., Molnár B.; Pellingner A., Hadarics T., Fersch A., Neuwirth N.);
1997. július 13. – október 15. Kis-Balaton (II. ütem) 1 subad. pd (Varga Zs., T. Bouvier; Csonka P., Kovács K.; T. Hallfarth, M. Hummel, J. Schindler; Lelkes A., Palkó S. és mások) (fotó: *Tűzok* 2: 116., 111. kép);

Borzás gödény (*Pelecanus crispus*) (8/14)

1997. június 2–3. Körömszpuszta, Körömszpusztai-víztároló, július 8. – október 11. Biharugra, Biharugrai-halastavak és október 15. Geszt, Begécsi-víztároló 1 imm. pd (Demeter L., Ványi R., Végvári Zs. és mások; Vasas A. és mások) (fotó: *Tűzok* 2: 116., 112. kép);

Pásztorgém (*Bubulcus ibis*) (11/16)

1997. július 7–9. Pálmonostora, Postaházi-dűlő 1 ad. (nászruhá) pd (Lendvai M., Pigniczki Cs. és mások);

Rózsás flamingó (*Phoenicopterus ruber*) (11/12)

1988. július 7–18. Fábianszabos, Belső-dűlő 1 ad. (*ssp. roseus*) pd (Bod P.);

Énekes hattyú (*Cygnus cygnus*) (1996 óta: 4/8)

1996. március 22. Hortobágy, Hortobágyi-halastó 2 ad. pd (Weszelinov O.);
1997. január 2. – február 17. Szigetszentmiklós, Ráckevei-Duna 2 ad. pd (egyik madár megfogva) (Hajtó L., Sós E. és mások) (fotó: *Tűzok* 2: 1. szám címlapképe);
1997. február 16–20. Fonyód, Balaton 1 ad. pd (Mihalicz Á., Havranek L., Havranek L.-né);
1997. február 22. Fülöpszállás, Kelemen-szék 2 ad. pd (Kókay Sz., Albert L.) a szigetszentmiklósokkal feltehetően azonos madarak;

Kis lilik (*Anser erythropus*)

1997. február 25. Nagyiván, Nagyiváni-puszta 24 pd (Kovács G.);
1997. március 2. Hortobágy, Csécsi-halastó 34 pd (átrepülő) (Zeke T., Gál A.);
1997. március 10. Hortobágy, Kunkápolnási-mocsár 8 pd (Kovács G.);
1997. március 13. Tiszacsege, Cserepes-puszta 5 pd (Tar J.);
1997. március 14. Tiszacsege, Cserepes-puszta 8 pd (Tar J.);
1997. március 15. – április 2. Hortobágy, Hortobágyi-halastó max. 110 pd: március 15. 27 pd (Zeke T.); március 22. 110 pd (Zeke T.); március 30. 64 pd (Tar J.); április 1. 106 pd (Kovács G.); április 2. 29 (Lendvai Cs. és társai);
1997. szeptember 16. – október 30. Hortobágy, Hortobágyi-halastó max. 87 pd: szeptember 16. 2 ad. + 4 juv. pd (Kovács G.); szeptember 20. 34 pd (Zeke T.); szeptember 26. 42 pd (Oláh J. és társai); szeptember 28. 37 pd (Szondi L.); október 1. 26 pd (Szilágyi A.); október 4. 45 pd (Gyüre P.); október 5. 41 pd (Kovács G. és társai); október 6. 87 pd (Kovács G.); október 8. 52 pd (Tar J.); október 9. 45 pd (Végvári Zs.); október 13. 56 pd (Béke Cs.); október 15. 40 pd (Szilágyi A.); október 17. 56 pd (Kovács G.); október 18–19. 72 pd (Csonka P. és társai); október 22. 4-5 pd (Sós E.); október 23. 39 pd (Vasuta G. és társai); október 24. 24 pd (Zeke T.); október 26. 21 pd (Szondi L.); október 29–30. 2 pd (Varga L., Tar J.);
1997. szeptember 23. Tiszacsege, Cserepes-puszta 8 pd (Tar J.);
1997. október 4. Tiszacsege, Cserepes-puszta 40 pd (Gyüre P.);
1997. október 17. – november 9. Balmazújváros, Virágoskúti-halastó max. 29 pd: október 17. 6 ad. pd (Szilágyi A.); október 18. 18 pd (Géczy G., Koczka A., Szűcs L.); október 19. 17 pd (Szondi L.); október 20. 14 ad. + 3 juv. (Szilágyi A., Ecsedi Z., Oláh J.); október 25. 29 pd (Szondi L.); november 2. 19 pd (Szondi L.); november 3. 24 pd (Béke Cs., Nagy Gy.); november 7. 8 pd (Szondi L.); november 9. 6 pd (Szondi L.);
1997. október 18. Hajdúszoboszló, Angyalfáza-puszta 1 pd (Tar A., Zöld B.);

Örvös lúd (*Branta bernicla*) (26/28)

1996. október 26. – november 25. Fertőújlak, Cikes, Borsodi-dűlő és Nyéki-szállás 1 *juv.* (1y) (*ssp. bernicla*) pd (Hadarics T., Neuwirth N.; O. Samwald, Pellinger A., Antli I., Mogyorósi S., Molnár B., Zalai T. és mások);
1997. november 9. Fülöpszállás, Kelemen-szék 1 *ad.* (*ssp. bernicla*) pd (Lendvai Cs., Szél L.);

Vörös ásólúd (*Tadorna ferruginea*) (21/25)

1997. augusztus 24–25. Balmazújváros, Hort 1 *ad.* (nyugalmi ruhás) ♂ pd (Weszelinov O.; Fekete S., Lendvai Cs., Szél L.; Oláh J. és társai) (fotó: Tűzok 2: 149., 134–135. kép);
1997. augusztus 30. – szeptember 4. Dinnyés, Dinnyési-Fertő 1 *ad.* ♀ pd (Schmidt A, Kővári I., Fenyvesi L.; Lendvai Cs., Szél L., Fekete S.; Barkóczy Cs., Fodor A.);
1997. október 23–26. Kardoskút, Fehér-tó 1 *ad.* pd (Tokody B., Domján A.; Oláh J., Zalai T., Vasas A.; Bod P., Bede Á.);

Fakó rétihéja (*Circus macrourus*) (n+24/25)

1996. augusztus 26. Tiszacsege, Kis-Kecskés 1 *imm.* (2y) ♂ pd (Tar J., Oláh J., Ecsedi Z.);
1997. augusztus 11–12. Tiszanána, Szabó-szállás 1 *juv.* pd (Borbáth P., Zalai T.; Fatér I., Tóth L.);
1997. szeptember 28. Kardoskút, Fehér-tó 1 *subad.* (3y) ♂ pd (Fodor A., Nagy T., Rimóczi Á.);

Kis héja (*Accipiter brevipes*)

1997. május 2. Sarkad, Malom-fok (Fekete-Körös) 1 *ad.* ♂ pd (Tóth I.);
1997. május 10. Sarkad, Sarkadremetei-erdő 1 pár (Tóth I. és társai);
1997. május 12. Mezőberény, Hosszú-fok (Kettős-Körös) 1 *ad.* ♂ pd (Tóth I.);
1997. május 23. Gyulavári, Mályvád 2 ♀ pd (Marik P.);
1997. május 25. Sarkad, Sarkadremetei-erdő 1 *ad.* ♂ pd (Forgách B.);
1997. május 26. Gyulavári, Mályvád 1 ♂ + 1 ♀ pd (Marik P.);
1997. május 31. Sarkad, Sitka (Fekete-Körös) 1 *ad.* ♀ pd (Tóth I.);
1997. június 1. Sarkad, Sarkadremetei-erdő 1 *ad.* ♂ pd (Forgách B., Jenei M.);
1997. június 3. Gyula, Szanazug 1 *ad.* ♀ pd (Forgách B.);
1997. június 4. Gyulavári, Mályvád 1 ♂ pd (Marik P.);
1997. június 8. Sarkad, Sarkadremetei-erdő 1 *ad.* ♂ pd (Forgách B., Jenei M.);
1997. július 4. Gyula, Szanazug 1 *ad.* ♂ pd (Bránya K.);
1997. július 7. Gyula, Szanazug 1 *ad.* ♂ pd (Forgách B.);
1997. július 12.; Gyula, Szanazug 1 *ad.* ♂ pd (Forgách B., Széplaki J.);
1997. július 16–29. Sarkad, Sarkadremetei-erdő 1 pár költött (4 fiókát neveltek) (Forgách B. és társai);
1997. augusztus 3–4. Gyula, Szanazug 1 *ad.* ♂ pd (Forgách B.);
1997. augusztus 21. Gyula, Szanazug 1 pd (Forgách B.);
1997. szeptember 1. Gyula, Szanazug 1 pd (Forgách B.);
1997. szeptember 1. Sarkad, Sitka (Fekete-Körös) 1 *ad.* ♂ pd (Tóth I.);

Vörösfarkú egerészölyv (*Buteo buteo vulpinus* típusú) (n+3)

1997. március 9. Csanytelek, Síróhegyi-halastavak 1 pd (Barkóczy Cs., Földvári M.);

Fekete sas (*Aquila clanga*) (n+10)

1996. október 9. – november 19. Fertőújlak, Borsodi-dűlő, Nyéki-szállás és Paprét 1 *subad.* (4y) pd (Hadarics T.; Pellinger A., M. Ressel, O. Samwald, Zalai T., Neuwirth N., Tatai S.);
1996. október 25. Szeged, Fehér-tó 1 *juv.* pd – betegen találták, 1997. március 14-én engedték szabadon Dévaványán (Bozsó A.; Mészáros Cs.; Molnár Gy., Puskás L., Forgách B., Tóth I.) (Molnár 1998) (fotó: *Tűzok* 1: 4. szám címlapképe);

Pusztai sas (*Aquila nipalensis*) (12/13)

1997. augusztus 14. Balmazújváros, Darassa-pusztta 1 *imm.* (3y) pd (F. Bindrich, M. Wegner);
1997. október 12. Csanytelek, Síróhegyi-halastavak 1 *imm.* pd (Domján A., Tokody B.);

Fehérkarmú vércse (*Falco naumanni*) (n+7/9)

1997. május 10. Jászivány, Pélyi-dűlő 1 *imm.* (2y) ♂ pd (Zalai T.);

Reznek (*Tetrax tetrax*) (n+1)

1992. október Abádszalók, Vitai-lapos 1 *juv.* (1y) pd (Simon K.; Faragó S., Bankovics A.);

Feketeszárnýú székicsér (*Glareola nordmanni*) (n+7/9)

1995. április 23. Hortobágy, Hortobágyi-halastó (III. tó) 1 *ad.* pd (Emri T., Gál A.);
1997. július 12. Apaj 1 *ad.* pd (Pigniczki Cs., Bíró Cs., Boros E.);

Sivatagi lile (*Charadrius leschenaultii*) (2)

1997. május 24–25. Tömörkény, Csaj-tó (VIII. tó) és június 1–12. Szeged, Fehér-tó (X./1. tó) 1 ad. ♂ (*ssp. columbinus*) pd (Ampovics Zs., Domján A., Halász N., Bánfi P.; Nagy T.; Kókai K.; Mészáros Cs., Keresztes G., Kasza F., Puskás L., Barkóczi Cs., Veprik R., Fodor A. és mások) (Domján 1997);

Lilebíbic (*Chettusia gregaria*) (5)

1997. május 18. Sarkad, cukorgyári ülepítő 1 ad. pd (Marik P.);

Fehérfarkú lilebíbic (*Chettusia leucura*) (3)

1997. szeptember 25. Cserebökény, Veres Zoltán-puszta 1 ad. pd (Bod P.);

Sarki partfutó (*Calidris canutus*) (1997: min. 10/26)

1997. május 17. Sárkeresztúr, Sárkány-tó 1 ad. (nászruhába vedlő) pd (Csonka P. és társai);

1997. augusztus 2–8. Szeged, Fehér-tó 1 ad. (nászruhába) pd (Nagy T. és társai; Barkóczi Cs. és társai);

1997. augusztus 22. – szeptember 16. Fertőújlak, Nyéki-szállás: augusztus 22. 1 juv. pd (befogva) (Neuwirth N. és társai) (fotó: *Tűzok* 2: 151., 144. kép); augusztus 23. 2 juv. pd (egyik befogva, másik az előzővel azonos) (Neuwirth N., Soproni J.); augusztus 24. 3 juv. pd (egyik az előzőek valamelyikével azonos) (Hadarics T. és társai); augusztus 25. 4 juv. pd (kettő befogva, másik kettő az előzőekkel azonos) (Neuwirth N., Laczik D.); augusztus 26. 3 juv. + 1 ad. pd (Neuwirth N., Laczik D.); augusztus 27. 1 juv. + 1 ad. pd (Neuwirth N.); augusztus 29. 1 juv. pd (Neuwirth N.); szeptember 1. 1 juv. pd (befogva) (Neuwirth N.); szeptember 2. 2 juv. pd (Neuwirth N.); szeptember 3. 1 pd (Pellinger A.); szeptember 4–5. 2 juv. pd (Neuwirth N.); szeptember 6. 7 pd (Pellinger A.); szeptember 8–10. 8 juv. pd (három madár befogva) (Hadarics T. és társai) (fotó: *Tűzok* 2: 151., 145. kép); szeptember 11. 7 juv. pd (egyik befogva) (Neuwirth N.); szeptember 14. 5 juv. pd (Hadarics T.); szeptember 16. 3 juv. pd (Neuwirth N.);

1997. augusztus 27. Tömörkény, Csaj-tó 1 juv. pd (Fodor A.);

1997. szeptember 5–10. Balmazújváros, Virágoskúti-halastó: szeptember 5. 2 juv. pd (Szilágyi A., Szondi L.); szeptember 7. 2 pd (Ecsedi Z., Oláh J.); szeptember 10. 2 pd (Varga L., Borza L.);

1997. szeptember 6–8. Kisköre, Patkósi-halastavak 1 juv. pd (Borbáth P., Zalai T.);

1997. szeptember 18–20. Kardoskút, Fehér-tó 1 juv. pd (Oláh J., Zalai T.);

1997. szeptember 20–21. Rétszilás, Rétszilási-halastavak: szeptember 20. 2 juv. pd (Bajor Z., Schmidt A. és társai); szeptember 21. 3 pd (Vasuta G., Gulyás K. Cs.);

1997. október 3–18. Kisújszállás, ivadéknevelő halastavak 1 juv. pd (Monoki Á., Szilágyi A.);

1997. október 19–20. Kisújszállás, Csivag-halastó 1 juv. pd (Monoki Á.) az előzővel azonos madár;

Bonaparte-partfutó (*Calidris fuscicollis*) (1)

1997. május 18–24. Dunatetőten, Sós-éri-puszta, Böddi-szék 1 ad. pd (Boros E., Berdó J., Bíró Cs., Oroszi Z.) (Boros 1997) (fotó: *Tűzok* 2: 102–105., 96. és 98–101. kép);

Nagy sárszalmonka (*Gallinago media*) (1997: 8/10)

1997. április 20. Kisbucsa, Szévíz-völgy 1 pd (Gál Sz.);

1997. május 4. Karcag, Ágota-puszta 1 pd (Zeke T.);

1997. május 11. Hajdúszoboszló, Angyalháza-puszta 1 pd (Zeke T.);

1997. május 19. Balmazújváros, Nagyszik 1 pd (Zeke T.);

1997. május 25. Hajdúszoboszló, tárkány-éri árasztás 1 pd (Zeke T., Gál A.);

1997. július 15. Naszály, Ferencmajori-halastavak 2 ad. pd (Csonka P. és társai);

1997. augusztus 18. Hajdúszoboszló, Angyalháza-puszta 2 pd (Végyvári Zs.);

1997. szeptember 24. – október 4. Balmazújváros, Magdolna-puszta: szeptember 24. 1 pd (Varga L., Borza L.); szeptember 27–28. 1 pd (Szilágyi A. és társai); október 4. 1 pd (Varga L. és társai);

Kis goda (*Limosa lapponica*) (1997: min. 16/27)

1997. május 17. Sárkeresztúr, Sárkány-tó 1 ad. (vedlő) ♂ pd (Csonka P. és társai);

1997. május 22–25. Tömörkény, Csaj-tó: május 22. 1 imm. vagy ♀ pd (Emri T., Seprényi A., Zöld B.); május 24. 1 imm. vagy ♀ pd (Bánfi P. és társai; Domján A. és társai); május 25. 2 pd (Oláh J. és tsai);

1997. május 30. Kaba, cukorgyári ülepítő 1 ad. (nászruhába) pd (Demeter L. és társai);

1997. július 24. Hajdúszoboszló, Hajdúszoboszlói-halastó 1 ad. pd (Tar J.);

1997. július 25–27. Fertőújlak, Nyéki-szállás: július 25–26. 1 (nászruhába) ♂ pd (Pellinger A. és társai); július 27. 2 (nászruhába) ♂ pd (Laczik D.);

1997. szeptember 4–27. Balmazújváros, Virágoskúti-halastó: szeptember 4–6. 1 juv. pd (Szilágyi A.; Varga L. és társai, Béke Cs.); szeptember 9. 8 pd (Ecsedi Z., Oláh J.); szeptember 10–14. 1 juv. pd (Varga L., Borza L.; Szondi L.; Béke Cs., Szilágyi A.; Schmidt A. és társai; Oláh J.); szeptember 15. 3 pd (Oláh J.); szeptember 16. 2 pd (Szondi L.);

- szeptember 20. 2 pd (Gyüre P., Zöld B.); szeptember 23. 2 juv. pd (Tar J.; Szilágyi A.); szeptember 27. 3 pd (Szondi L.);
1997. szeptember 7–14. Hortobágy, Hortobágyi-halastó: szeptember 7. 1 pd (Papp G., Szilágyi A.); szeptember 14. 1 pd (Oláh J., Tar J.);
1997. szeptember 13. Tömörkény, Csaj-tó 1 juv. pd (Fodor A. és társai; Bod P., Bede Á.);
1997. szeptember 14. Dinnyés, Dinnyési-Fertő 1 pd (Haraszthy L.);
1997. szeptember 20. Balmazújváros, Hort 2 juv. pd (Ecsedi Z., Szilágyi A. és társaik);
1997. szeptember 20–21. Rétszilás, Rétszilasi-halastavak 2 juv. pd (Bajor Z. és társai; Vasuta G., Gulyás K. Cs.);
1997. szeptember 21. Balatonlelle, strand 1 juv. pd (Albert L.) (fotó: *Tűzok* 2: 150., 142. kép);
1997. szeptember 30. Geszt, Begécsi-víztároló 1 pd (Vasas A.);
1997. október 3–11. Kisújszállás, Ivadéknévelő-halastavak 1 juv. pd (Monoki Á., Szilágyi A.);
1997. október 6. Tömörkény, Csaj-tó 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Bod P., Bede Á.);
1997. október 11. – november 1. Dinnyés, Dinnyési-halastavak 1 juv. pd (Lendvai Cs., Bajor Z. és társaik; Fekete S., Vasuta G., Szél L., Barcánfalvi P., Fehérvári P.);

Terekcankó (*Xenus cinereus*) (20)

1988. május 22–25. Szeged, Szegedi-Fertő (II./1. tó) 1 (nászruhas) pd (Tokody B., Nagy T., Réti Szabó G., Szigeti B., Sós E.; Kármán B., Székely T.) (Nagy & Tokody 1990);
1991. május 28–29. Szeged, Szegedi-Fertő (II./3. tó) 1 (nászruhas) pd (Nagy T., Horváth Sz., Veprik R.);
1991. szeptember 2. Szeged, Fehér-tó (VIII. tó) 1 ad. pd (Nagy T.);
1993. szeptember 17. Hortobágy, Hortobágyi-halastó (XI. tó) 1 ad. (nászruhas) pd (Zöld B., Gál A.) (Zöld 1994);
1993. október 24. Csanytelek, Síróhegyi-halastavak (I./3. tó) 1 (első téli tollazatú) pd (Barkóczi Cs., Domján A., Jóna L., Vasuta G.);
1997. május 17. Balmazújváros, Nagyszik 1 ad. (nászruhas) pd (Zöld B., Emri T.) (fotó: *Tűzok* 2: 116., 114. kép);
1997. augusztus 2. Hajdúsámson-Martinka, Sámsoni-legelő 1 ad. (nászruhas) pd (Seprényi A.);
1997. augusztus 27. Nagykánizsa, Miklósfai-halastavak 1 juv. pd (Dóczi I., Németh N.);

Lapocsőrű víztaposó (*Phalaropus fulicarius*) (11)

1988. május 21–24. Szeged, Szegedi-Fertő (II./5. és II./4. tó) 1 imm. pd (Kármán B., Nagy T.; Réti Szabó G., Szigeti B., Sós E., Tokody B. és mások) (Nagy & Tokody 1990);

Ékfarkú halfarkas (*Stercorarius parasiticus*) (n+20/21)

1991. augusztus 31. – szeptember 17. Szeged, Szegedi-Fertő 1 juv. (sötét színváltozatú) pd (Tokody B., Nagy T., Barkóczi Cs.; Forró Cs., Veprik R., Kaczkó Á.);
1993. szeptember 9–12. Szeged, Szegedi-Fertő (I./4. és I./2. tó) 1 juv. (világos színváltozatú) pd (Nagy T., Tokody B.);
1993. szeptember 12–23. Szeged, Szegedi-Fertő (I./4. és I./2. tó) 1 ad. (világos színváltozatú) pd (Nagy T., Tokody B.);
1997. szeptember 22. Poroszló, Tisza-tó 1 ad. (világos színváltozatú) pd (Borbáth P., Lovas I.);

Nagy halfarkas (*Stercorarius skua*) (6)

1997. november 2. Fertőújlak, Fertő (Madárvárta-öböl) 1 juv. pd (Mogyorósi S., Molnár B.) (Mogyorósi & Molnár 1998) (fotó *Tűzok* 3: 59–62. kép);

Halászsirály (*Larus ichthyaetus*) (28/33)

1995. június 21. – október 23. Szeged, Szegedi-Fertő és Fehér-tó 1 imm (2y) pd (Veprik R., Nagy T.; Mészáros Cs., Barkóczi Cs., Domján A., Tokody B. és mások);
1995. június 22. – július 31. Szeged, Szegedi-Fertő és Fehér-tó 2 imm (2y) pd (Veprik R., Nagy T.; Mészáros Cs., Barkóczi Cs., Domján A., Tokody B. és mások) egyik az előzővel azonos madár;
1996. április 6. Hortobágy, Csécsi-halastó (VI. tó) 2 ad. (nászruhas) pd (T. Hallfarth és társai);
1997. június 13. Szeged, Fehér-tó (X./1. tó) 1 imm. (2y) pd (Nagy T., Szimuly Gy., Boros B.);
1997. július 24. Szeged, Fehér-tó, augusztus 3. Szeged, Fehér-tó (XV. tó), augusztus 16–26. Szeged, Szegedi-Fertő (III. tó) és szeptember 5. Szeged, Fehér-tó (I. tó), szeptember 6. és szeptember 17. – október 3. Szeged, Szegedi-Fertő, október 4–18. Szeged, Fehér-tó, október 18. Szeged, Szegedi-Fertő, október 27. – november 8. Szeged, Fehér-tó, november 23. – december 13. Szeged, Szegedi-Fertő 1 ad. (nászruhából nyugalmi ruhába vedlő) pd (Domján A., Horváth Sz.; Mészáros Cs., Kókai K. és sokan mások);
1997. szeptember 6. – október 11. Tömörkény, Csaj-tó (III. tó) 1 imm. (3y) pd (Domján A., Bánfi P., Tokody B.; Oláh J. és társai; Lendvai Cs., Szél L.) (fotó: *Tűzok* 2: 152., 148. kép);
1997. szeptember 4–13. Balmazújváros, Virágoskúti-halastó (IV. tó) 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Schmidt A., Kővári I. és mások; Szilágyi A., Szondi L.);
1997. október 15. – november 14. Geszt, Begécsi-víztároló 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Vasas A., Zalai T.);
1997. november 9. Szeged, Szegedi-Fertő (VII. tó) 2 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Fodor A., D. Eijssackers);
1997. november 17. Abádszalók, Tisza-tó (Szalóki-öböl) 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Borbáth P.);

Jeges sirály (*Larus hyperboreus*) (7)

1997. február 9. Szob, Duna 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Kern R.; Faragó I. Cs., Németh N, Dóczy I.);
1997. december 5–6. Szeged, Fehér-tó (I. és II. tó) 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Nagy T.; Oláh J. és mások);

Dolmányos sirály (*Larus marinus*) (33/40)

1989. április 8. Szeged, Fehér-tó (IV. tó) 1 ad. pd (Nagy T., Réti Szabó G.);
1989. október 14. Szeged, Szegedi-Fertő (II./4. tó) 1 ad. pd (Nagy T.);
1990. szeptember 20. – október 22. Szeged, Fehér-tó (I. tó) 1 ad. pd (Nagy T., Forró Cs., Széll A., Veprik R.);
1990. november 3–25. Szeged, Fehér-tó (XIII. tó) 2 ad. pd (Nagy T., Forró Cs., Veprik R., Széll A.) egyik az előzővel azonos madár;
1991. október 21. – november 30. Szeged, Fehér-tó (XIII. tó) 1 ad. pd (Nagy T.; Barkóczi Cs., Ampovics Zs., Forró Cs., Horváth Sz., Veprik R.) feltehetően azonos az 1991. szeptember 15-én ugyancsak a szegedi Fehér-tavon megfigyelt ad. pd-nal (Schmidt A. és társai in: Magyar 1997);
1991. november 16–23. Szeged, Fehér-tó (XII. tó) 2 ad. pd (Nagy T., Forró Cs., Ampovics Zs.) egyik az előzővel azonos madár;
1992. március 22. Szeged, Fehér-tó (XII. tó) 1 ad. pd (Nagy T.);
1993. szeptember 23. – november 8. Szeged, Fehér-tó (II. tó) 1 ad. pd (Nagy T.; Csontos P., Kasza F., Ampovics Zs., Farkas F., Veprik R.);
1993. november 15–27. Szeged, Fehér-tó (XI. és XIII. tó) és Szegedi-Fertő (I./3. tó) 4 ad. pd (Nagy T.) egyik az előzővel azonos madár;
1994. szeptember 30. – december 13. Szeged, Fehér-tó (I., XII. és XIII. tó) és Szegedi-Fertő (II./7. tó) 1 ad. pd (Nagy T., Tokody B., Veprik R.);
1994. október 24. – november 6. Szeged, Fehér-tó (XII. és XIII. tó) és Szegedi-Fertő (II./7. tó) 2 ad. pd (Nagy T., Tokody B.) egyik az előzővel azonos madár;
1996. december 10. Tömörkény, Csaj-tó 1 ad. pd (Domján A., László G., Barkóczi Cs., Halász N.);
1997. február 22. Szeged, Fehér-tó (IV. tó) 1 ad. pd (Nagy T.; Mészáros Cs., Kókai K.);
1997. március 9. Tömörkény, Csaj-tó (IX. tó) 1 ad. pd (Barkóczi Cs., Földvári M.);
1997. szeptember 20. – november 16. Tömörkény, Csaj-tó (III. tó) 1 ad. pd (Bankovics A. és társai; Domján A., Tokody B., Halász N., Bánfi P.; Bod P. és társai; Szabó F.);
1997. október 17. – november 5. Szeged, Fehér-tó (XII. és XIII. tó) 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Mészáros Cs.; Nagy T.; Kókai K., Keresztes G.; Domján A. és társai);

Csüllő (*Rissa tridactyla*) (n+30/31)

1990. november 10. – december 16. Szeged, Szegedi-Fertő (I./1. tó) és Algyői-főcsatorna 1 juv. pd (Nagy T., Forró Cs., Veprik R., Molnár Z., Preszter P.);
1992. november 5. Szeged, Szegedi-Fertő (I./4. tó) 1 juv. pd (Nagy T., Krnács Gy., Veprik R. és társaik);
1993. január 30. Szeged, Szegedi-Fertő 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (megfogva) (Nagy T., Kármán B., Krnács Gy.);
1993. november 7. – december 19. Tömörkény, Csaj-tó (V. tó) 1 juv. pd (Bod P., Barkóczi Cs.);
1994. január 29. Tömörkény, Csaj-tó 1 juv. pd (tetem) (Barkóczi Cs., Domján A.) az előzővel azonos madár;
1994. augusztus Naszály, Ferencmajori-halastó (III. tó) 1 juv. pd (Pénzes L., Hlogyik Zs. és társaik);
1996. november 15–16. Fertőújlak, Hansági-főcsatorna 1 juv. pd (Pellinger A., Németh Á.);
1997. november 3. Fertőújlak, Fertő (Madárvárta-öböl) 1 juv. pd (Ecsedi Z., Mogyorósi S., Molnár B. és társaik);
1997. november 7–22. Szeged, Szegedi-Fertő és Fehér-tó 1 juv. pd (Fodor A., Vámosi K.; D. Eijsackers; Domján A., Tokody B., Mészáros Cs., Kókai K.) (fotó: *Tűzok* 3: 21., 24–26. kép);
1997. november 16–17. Biharugra, Biharugrai-halastavak 1 juv. pd (Vasas A., Zalai T., Farkas R., Szathmáry S. és társaik) (fotó: *Tűzok* 3: 21., 23. kép);

Kacagócsér (*Gelochelidon nilotica*) (n+37/46)

1988. május 14. Szeged, Szegedi-Fertő (II./1. tó) 1 ad. (nászruhá) pd (Nagy T., Almási A.);
1988. június 4. Szeged, Szegedi-Fertő (II./6. tó) 1 ad. (nászruhá) pd (Nagy T., Réti Szabó G., Tokody B.);
1989. augusztus 2. Szeged, Szegedi-Fertő (előnevelő tavak) 1 ad. (nászruhá) pd (Nagy T., Réti Szabó G., Tokody B.);
1991. június 7. Szeged, Szegedi-Fertő (II. utónevelő tó és I./2. tó) 1 ad. (nászruhá) pd (Nagy T.);
1994. június 19. Hortobágy, Hortobágyi-halastó (III. tó) 1 ad. (nászruhá) pd (Zöld B.);
1997. május 11. Tiszacsege, Cserepes 2 ad. (nászruhá) pd (Szondi L.);
1997. június 14. Hortobágy, Árkusi-libanevelő 1 ad. (nászruhá) pd (Emri T., Seprényi A.) (fotó: *Tűzok* 2: 121., 115. kép);
1997. június 20. Szeged, Fehér-tó (X./1. tó) 1 ad. (nászruhá) pd (Nagy T.);
1997. június 27. Fertőrákos, Fertő (Rákosi-öböl) 1 ad. (nászruhá) pd (Neuwirth N.);
1997. június 28. Fertőújlak, Nyéki-szállás 1 ad. (nászruhá) pd (Pellinger A.);
1997. június 29–30. Fertőújlak, Nyéki-szállás 2 ad. (nászruhá) pd (Hadarics T., Pellinger A.; Neuwirth N.) egyik az előzővel azonos madár;
1997. július 4. Tömörkény, Csaj-tó (VIII. tó) 1 ad. (nászruhá) pd (Nagy T., Barkóczi Cs.);

1997. július 11. Tömörkény. Csaj-tó 1 ad. (nászruhas) pd (Ecsedi Z. és társai) az előzővel feltehetően azonos madár;
1997. augusztus 2. Szeged, Fehér-tó (XV. tó) 1 ad. (nászruhas) pd (Nagy T., Ampovics Zs. és mások);

Kenti csér (*Sterna sandvicensis*) (10/19)

1995. augusztus 20. Hortobágy, Fényesi-halastó 2 ad. pd (Emri T.) az 1995. augusztus 12-én a hortobágyi Gyökérkúti-halastavon megfigyelt 2 ad. pd-nyal (M. Philippe in: Magyar 1997) azonos madarak;
1997. május 11. Biharugra, Biharugrai-halastavak (Szilas-tó) 1 ad. (nászruhas) pd (Vasas A., Szilágyi M.);
1997. június 28. Fertőrákos, Fertő (Rákosi-öböl) 2 ad. (nászruhas) + 1 ad. (vedlő) pd (Mogyorósi S., Mogyorósi S.-né, Mogyorósi T.);

Kis csér (*Sterna albifrons*) (1997: a fészkelőkön kívül 12/16)

1997. május 2. Tömörkény, Csaj-tó 1 ad. pd (Fodor A.);
1997. május 9. Balmazújváros, Paprét 1 pd (Varga L., Kegyes L., Györfi B.);
1997. május 25. Tömörkény, Csaj-tó 1 ad. pd (Oláh J., Zalai T., Béke Cs., Varga L., Weszelinov O.);
1997. május 27. Tömörkény, Csaj-tó 1 imm. pd (Fodor A.);
1997. május 30–31. Kis-Balaton 2 pd (K.-D. Feige);
1997. június 10. Szeged, Fehér-tó 1 ad. pd (Nagy T.);
1997. június 14. Tömörkény, Csaj-tó 1 ad. pd (Bánfi P.);
1997. június 21. Vízvár, Dráva 5 kotló + 3 etető pár (Fenyősi L., Kalotás Zs., Streit B.) a fészkelést a következő napok esőzései miatt előállt áradás elmosta;
1997. június 28. Fertőújlak, Nyéki-szállás 1 ad. pd (Pellinger A. és társai);
1997. július 2. Fertőújlak, Nyéki-szállás 1 pd (Neuwirth N., Laczik D.);
1997. július 5. Szigetszentmiklós, Ráckevei-Duna 3 ad. pd (Hajtó L.);
1997. július 15. Naszály, Ferencmajori-halastó (XI. tó) 1 ad. pd (Bagdi A.);
1997. szeptember 18. Hortobágy, Gyökérkúti-halastó 2 ad. pd (Weszelinov O.);

Törpekuvák (*Glaucopteryx passerinum*) (5)

1996. december 7–8. Visegrád, Apát-kúti-völgy 1 ad. pd (Sós E.; Tar J., Nagy T., Zalai T., Borbáth P.) (Sós 1997);

Gatyáskuvák (*Aegolius funereus*) (az 1997-es fészkeléseken kívül 9)

1997. április 24. – június 4. Abaujszántó, Aranyos-völgy 1 pár költött (3 fiókát neveltek) (Petrovics Z., Szegedi Zs.) (Petrovics 1997) (fotó: Tűzok 2: 103–104. kép);
1997. május 19. – június 29. Tállya, Hideg-völgy 1 pár költött (1 pull.-t neveltek) (Petrovics Z., Szegedi Zs.) (Petrovics 1997) (fotó: Tűzok 2: 105. kép);

Szikipacsirta (*Calandrella brachydactyla*) (a Hortobágyon kívül 1)

1995. május 8. Szabadkígyós, Nagy-gyöp 1 ad. pd (Marik P., Boldog G.);

Citrombillegető (*Motacilla citreola*) (14/15)

1997. április 30. Debrecen, szepesi szennyvízülepítő 1 ad. ♂ pd (Emri T.);
1997. április 30. Nagyhegyes, Vértesi-sertéstelep ülepítője 1 ad. ♂ pd (Nagy Gy.; Oláh J. és mások) (fotó: Tűzok 2: 121., 117. kép);
1997. április 30. – május 2. Nagyhegyes, Vértesi-sertéstelep ülepítője 1 ad. ♀ pd (Ecsedi Z., Oláh J. és mások; Szilágyi A.) (fotó: Tűzok 2: 121., 118. kép);
1997. május 19. Sumony, Sumonyi-halastó 1 imm. (2y) ♀ pd (Ónodi M.);
1997. június 3. Szeged, Szegedi-Fertő (XIII. tó) 1 imm. (2y) ♂ pd (Nagy T.);

Déli hantmadár (*Oenanthe hispanica*) (10)

1997. május 4–15. Tállya, kőbánya 1 ad. (nászruhas) ♂ pd (*ssp. melanoleuca*, feketetorkú változat) (Bankovics A.; Zalai T.; Albert L.);

Szalagos keresztcsőrű (*Loxia leucoptera*) (4)

1997. augusztus 29. Debrecen, KLTE botanikus kertje 1 juv. pd (Gál A.; Emri T., Zeke T.);
1997. október 30. – november 22. Zalaegerszeg, Göcseji úti temető 1 ad. hím pd (Horváth A., Gál Sz., Faragó Á., Faragó I. Cs.; Oláh J. és társai; Vasuta G. és mások) (Faragó 1998) (fotó: Tűzok 2: 152., 149. kép; Tűzok 3: 13., 11–14. kép);

Karmazsinpirók (*Carpodacus erythrinus*) (17/18)

1992. augusztus 19. Naszály, Ferencmajori-halastó 1 juv. pd (Szimuly Gy. és társai);
1993. július 8. Fenékpusztá 1 ad. ♀ pd (Palkó S. és mások);
1993. július 10. Hortobágy, Hortobágyi-halastó 1 ♂ pd (Emri T.);

1997. május 24–26. Hortobágy, Hortobágyi-halastó 1 imm. (2y) ♂ pd (Emri T., Zöld B.; Ecsedi Z., Szilágyi A., Oláh J és mások) (fotó: *Túzok* 2: 124., 119. kép);
1997. május 26. Fertőrákos, üdülőtelep 1 ♂ pd (Mogyorósi S.);
1997. május 28. Sopron, Sopronbánfalva (Hajnal tér) 1 ♂ pd (Mogyorósi S., Kozák G.);

Sarkantyús sármány (*Calcarius lapponicus*)

1994. október 14. Tarnaszentmiklós, Hamvajárási-dűlő 1 ad. (nyugalmi ruhás) ♀ pd (Zalai T.);

C kategória

Kanadai lúd (*Branta canadensis*) (1)

1997. február 7. – április 2. Fertőújlak, Borsodi-dűlő, Madárvárta-öböl és Nyéki-szállás 1 ad. (ssp. *canadensis*) pd (Neuwirth N., Hadarics T.; Pellingner A, Winkler F., Böhm A.) (Hadarics & Neuwirth 1998);

Halcsontfarkú réce (*Oxyura jamaicensis*) (1)

1997. március 2. Hortobágy, Hortobágyi-halastó (I. tó) 1 ad. (nászruhas) ♂ pd (Emri T., Zöld B.; Mónus F., Kardos G.);

D kategória

Sarki lúd (*Anser caerulescens*) (2)

1992. február 29. – március 2. Rétszilas, Rétszilasi-halastavak 1 ad. (fehér színváltozatú) pd (Selmeczi Kovács Á., Horváth G., Schmidt A., Vasuta G. és mások) (1992. február 29. Rétszilas, Rétszilasi-halastavak 1 ad. pd (Horváth G., Selmeczi Kovács Á. és mások in: Waliczky 1993) előfordulás idejének kiegészítése);
1997. december 16. Tata, Öreg-tó 1 juv. pd (Musicz L.);

Vörös ásólúd (*Tadorna ferruginea*) (A: 21/25, D: 3)

1997. február 10–22. Fertőújlak, Borsodi-dűlő és Lászlómajor 1 ad. ♀ pd (Pellingner A., Hadarics T., Jánoska F., Neuwirth N., Winkler F.);

Kékcsőrű réce (*Oxyura leucocephala*) (A: 1988 óta 2, D: 2)

1988. március 5–27. Szeged, Szegedi-Fertő (II./3. tó) és Fehér-tó (IV. tó) 1 ♀ pd (Réti Szabó G., Nagy T., Tokody B., Almási A., Kármán B., Szabó E.);

E kategória

Indiai lúd (*Anser indicus*) (3/4)

1997. február 12–15. Fertőújlak, Borsodi-dűlő 1 ad. pd (Neuwirth N., Hadarics T., Pellingner A., Jánoska F., Winkler F.);

Mandarinréce (*Aix galericulata*) (1)

1997. október 21–28. Göd, Duna 1 ad. (nászruhas) ♂ pd (Selmeczi Kovács Á.) (fotó: *Túzok* 2: 149., 137. kép);

El nem fogadott, illetve visszavont adatok – Records not accepted or withdrawn

Füles vöcsök (*Podiceps auritus*) 1989. november 18. Hortobágy, Csécsi-halastó (II. tó); 1996. november 10. Hortobágy, Hortobágyi-halastó (Kondás); **pásztorgém** (*Bubulcus ibis*) 1997. június 29. Regöly, Pacsmagi-halastavak; 1997. július 22. Körmösdpuszta, Körmösdpusztai-víztároló; **énekes hattyú** (*Cygnus cygnus*) 1996. november 23. Fülöpszállás, Kelemen-szék 4; **rövidcsőrű lúd** (*Anser brachyrhynchus*) 1996. november 3. Balmazújváros, Darassa-puszta 4; 1997. március 2. Mezősas, Szomolyom; 1997. április 13. Pusztaszabolcs, Líviai-halastavak 4; 1997. október 3. Szeged, Szegedi-Fertő 3; 1997. október 4. Naszály, Ferencmajori-halastavak (XII. tó); **fakó rétihéja** (*Circus macrourus*) 1995. december 31. Bokod, Bokodi-hűtőtó; **vörösfarkú egerészölyv** (*Buteo buteo vulpinus*) 1997. október 25. Hortobágy, Pentezug; **pusztai sas** (*Aquila nipalensis*) 1992. november 5. Nagykőrű (korábban elfogadott adatot a megfigyelők visszavonták); 1997. május 3.

Pitvaros, Blaskovics-pusztá; 1997. szeptember 6. Pitvaros, Blaskovics- és Montág-pusztá között; **héjasas** (*Hieraaetus fasciatus*) 1996. május 15. Tiszafüred; **fehértorkú vércse** (*Falco naumanni*) 1997. november 11. Balmazújváros, Magdolna; **Eleonóra-sólyom** (*Falco eleonora*) 1993. május 9. Tiszasüly, Homori-halastó (korábban elfogadott adatot a megfigyelők visszavontak); **csigaforgató** (*Haematopus ostralegus ostralegus*) 1997. augusztus 16. Fertőújlak, Nyéki-szállás (elpusztult madár); **ázsiai pettyeslile** (*Pluvialis fulva*) 1997. július 29. Hortobágy; **hosszúújú partfutó** (*Calidris subminuta*) 1997. július 27. Rétszilás, Rétszilasi-halastavak; **Baird-partfutó** (*Calidris bairdii*) 1995. szeptember 7. Naszály, Ferencmajori-halastó (IV. tó); **ékfarkú halfarkas** (*Stercorarius parasiticus*) 1997. július 13. Fülöpszállás, Kelemen-szék (mint **halfarkas faj** – *Stercorarius sp.* – elfogadva, 1 ad. világos színváltozatú pd, megfigyelők: Vámosi K., Kókay Sz.); **halászsírály** (*Larus ichthyaetus*) 1997. december 23. Szeged, Szegedi-Fertő (III. tó); **prérisírály** (*Larus pipixcan*) 1997. január 26. Budapest, Duna; **kacagócsér** (*Gelochelidon nilotica*) 1992. augusztus 23. Bokod, Bokodi-hűtőtó; **sarki csér** (*Sterna paradisaea*) 1995. szeptember 16. Naszály, Ferencmajori-halastó (korábban hitelesített adat újrabírlata); **barna halkapó** (*Halcyon smyrnensis*) 1994. július 21. Poroszló; **kalandrapacsirta** (*Melanocorypha calandra*) 1995. december 31. Bokod; **szikipacsirta** (*Calandrella brachydactyla*) 1996. július 14. Csákvár 3; **szikipacsirta faj** (*Calandrella sp.*) 1997. június 1. Kömlő, Gulya-gyep; **citrombillegető** (*Motacilla citreola*) 1997. április 30. Balatonfűzfő, Nitrokémia Rt. szennyvízülepítői; **barázdabillegető** (*Motacilla alba yarellii*) 1992. július 14. Egyek, Csípő-tanya; **cigánycsuk** (*Saxicola torquata maura*) 1997. április 20. – május 17. Solymár; **déli hantmadár** (*Oenanthe hispanica*) 1995. július 31. Süttő, Auerbánya (korábban hitelesített adat újrabírlata); **sárga füzike** (*Phylloscopus trochiloides viridanus*) 1996. november 10. Bokod, Bokodi-hűtőtó; **vándorfüzike** (*Phylloscopus inornatus*) 1997. november 8. Nagykőrű (mint „szárnycsikos” füzike faj – *Phylloscopus sp.* – elfogadva; a leírás alapján nem lehetett egyértelműen eldönteni, hogy a madár *Ph. inornatus*, *Ph. humei* vagy *Ph. praterculus* volt-e, de bármelyik is volt, Magyarországon az előfordulás mindenképpen érdekes, ezért fogadtuk el a madarat mint „szárnycsikos” füzike fajt, és szerepeltetjük ebben a szokatlan formában); **vörösféjű gébics** (*Lanius senator*) 1997. május–június Adásztevel 1 pár; **szürke zezse** (*Carduelis bornemannii*) 1996. január 13. Veresegyháza 2 (befogva); **karmazsinpirók** (*Carpodacus erythrinus*) 1997. augusztus 20. Naszály, Ferencmajori-halastó (befogva, az adatot a megfigyelők visszavonták, a fényképekről egyértelműen kiderült, hogy a madár egy *juv.* házi veréb volt);

Summary: The 1997 Annual Report of the Hungarian Checklist and Rarities Committee

The tenth report of the Hungarian Checklist and Rarities Committee contains those of the records originating between 1988 and 1997. During the compilation of the *Nomenclator* (Magyar et al. 1998), records prior to 1988 (the foundation year of the current committee) were also evaluated, those will be published in a separate report (MME NB, 1998b). For this report 176 records were considered of which 77.3% were accepted (128 records of 39 different species to category A, two records of two species to category C, four records of three species to category D and two records of two species to category E). Out of the 1997 records 77.1% were accepted (68 records out of 96 were accepted in category A, and also two records each in categories C, D and E). The annual meeting of the Committee was held on June 6–7, 1998 in Fertőújlak. The report also contains those of the records that need to be reported only without description.

Definitions for categories follow the recommendations of the Texel and Heligoland guidelines of the AERC. The two sets of figures (divided by a slash) after species names indicate the number of occurrences and individuals up to and including 1997. When only one figure is shown this relates to both occurrences and individuals. For those species where exact numbers of records were not computed prior to 1988, only the number of records accepted since 1988 ("n + the number of records accepted since 1988") are given in brackets.

Since the report is in Hungarian, the following guidelines are given for acronyms and Hungarian words frequently used in the report. Date is written according to the Hungarian sequence i.e. year, month, day. The date is followed by the place of occurrence, usually the name of the town of municipality followed by the name of the actual locality. Names or numbers of the particular pond of a fishpond system are given after the name of the pond system in brackets. Number of individuals is given with the extension *pd* (i.e. „individual”) with notes on plumage, sex, or other circumstances of the record. '2y' means second year immature bird, *nyugalmi ruhás* means „winter (basic) plumage”, *nászruhás* refers to „adult summer (alternate) plumage”. *Megfogva* means the bird was netted and ringed. The names of observers are in brackets. *És társai(k)* means „et al.” and it usually indicates that the bird was reported by more than four observers. Reference to publication or photo, where available, is given after the record. Rejected records are listed at the end of the report.

Highlights of 1997 were the first record of **White-rumped Sandpiper** (*Calidris fuscicollis*) in Category A (Boros 1997), while the first records of **Canada Goose** (*Branta canadensis*) (Hadarics & Neuwirth 1998) and **Ruddy Duck** (*Oxyura jamaicensis*) were accepted in category C.

With these new species the Hungarian checklist grew to 373 species by 1996.

Further noteworthy records for the year were: 8th record of **Dalmatian Pelican** (*Pelecanus crispus*), 11th record of **Cattle Egret** (*Bubulcus ibis*), 11–12th record of **Steppe Eagle** (*Aquila nipalensis*), 2nd record of **Greater Sand Plover** (*Charadrius leschenaultii*, first record of *columbinus* race) (Domján 1997), 5th record of **Sociable Plover** (*Chettusia gregaria*), 3rd record of **White-tailed Plover** (*Chettusia leucura*), 6th record of **Great Skua** (*Stercorarius skua*) (Mogyorósi & Molnár 1998), 6–7th record of **Glaucous Gull** (*Larus hyperboreus*), 9–10th record of **Sandwich Tern** (*Sterna sandwicensis*), 5th record of **Pigmy Owl** (*Glaucidium passerinum*) (Sós 1997), 11–14th record of **Citrine Wagtail** (*Motacilla*

citreola), 10th record of **Black-eared Wheatear** (*Oenanthe hispanica melanoleuca*), the 3–4th record of **Two-barred Crossbill** (*Loxia leucoptera*) (Faragó 1997), and finally, the 14–16th record of **Scarlet Rosefinch** (*Carpodacus erythrinus*).

At the time finishing the report a total of 303 species were known to have occurred in Hungary in 1997.

Breeding records of rare and occasional breeding bird species will also be verified systematically from 1998 on (see details in Schmidt 1998). It is noteworthy that **Tengmalm's Owl** (*Aegolius funereus*) bred the first time in Hungary in 1997 (two pairs in Zemplén Hills) (Petrovics 1997); a pair of **Shelduck** (*Tadorna tadorna*) bred for the second year on the same area (Petőháza) (Mogyorósi 1997). Both records were supported by photographs as well. Similarly to previous years, the **Levant Sparrowhawk** (*Accipiter brevipes*) bred in 1997 near Sarkad, Békés county: one pair raised four chicks (Forgách B. és társai).

Irodalom

- Bankovics A. 1989. A Nomenclaturai Állandó Bizottság jelentése, 1988. Madártani Tájékoztató 1989. július–december: 48–49.
- Bankovics A. 1990. Újabb fajok Magyarország avifaunájában. Aquila 96–97: 127–137.
- Bankovics A. 1992. A Nomenclatura Bizottság jelentése az 1990-es évről. Madártani Tájékoztató 1992. július–december: 46–48.
- Bankovics A. 1993. Az MME Nomenclatura Bizottságának jelentése az 1991. évről. Madártani Tájékoztató 1993. július–december: 46–48.
- Bod P. 1991. Füles vöcsök (*Podiceps auritus*) a Csaj-tón. Madártani Tájékoztató 1991. január–június: 14.
- Boros E. 1997. A Böddi-szék – egy kevésbé ismert alföldi szikes tó jellemzése a Bonaparte-partfutó (*Calidris fuscicollis*) első hazai előfordulása kapcsán. Túzok 2: 102–105.
- Domján A. 1997. Sivatagi lile (*Charadrius leschenaultii*) második hazai előfordulása. Túzok 2: 111–112.
- Faragó I. Cs. 1998. A szalagos keresztcsőrű (*Loxia leucoptera*) harmadik magyarországi előfordulása. Túzok 3: 11–14.
- Hadarics T. & Neuwirth N. 1998. Kanadai lúd (*Branta canadensis*) megfigyelése a Fertő mellett. Túzok 3: 57–60.
- Keve A. 1960. Magyarország madarainak névjegyzéke. Madártani Intézet, Budapest.
- Keve A. 1984. Magyarország madarainak névjegyzéke. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Magyar G. 1994. Hogyan dokumentáljuk ritka madarak előfordulását? Partimadár 4(2): 52–55.
- Magyar G. 1995. Az MME Nomenclator Bizottság 1994. évi jelentése ritka madárfajok magyarországi előfordulásáról. Aquila 102: 199–208.
- Magyar G. 1996. Magyarország madárfajainak jegyzéke. Partimadár 5: 87–91.
- Magyar G. 1997. Az MME Nomenclator Bizottság 1995. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. Túzok 2: 1–10.
- Magyar G. & Hadarics T. 1995. Az MME Nomenclator Bizottság 1993. évi jelentése ritka madárfajok magyarországi előfordulásáról. Aquila 102: 193–198.
- Magyar G., Hadarics T., Waliczky Z., Schmidt A., Nagy T. & Bankovics A. 1998. Nomenclator avium Hungariae. Magyarország madarainak névjegyzéke. Madártani Intézet – MME – Winter Fair, Budapest – Szeged.
- MME NB 1998a. Az MME Nomenclator Bizottság 1996. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. Túzok 3: 41–52.
- MME NB 1998b. Az MME Nomenclator Bizottság jelentése a Magyarországon ritka madárfajok 1988 előtti előfordulásairól. Aquila 103–104: in print.
- Mogyorósi S. 1997. Bütykös ásólúd (*Tadorna tadorna*) újabb fészkelése Magyarországon. Túzok 2: 112.
- Mogyorósi S. & Molnár B. 1998. A nagy halfarkas (*Stercorarius skua*) előfordulása a Fertőn. Túzok 3: 89–91.
- Molnár Gy. 1998. Fekete sas (*Aquila clanga*) mentése. Túzok 3: 131.
- Nagy T. & Tokody B. 1990. Terekcankó (*Xenus cinereus*) és laposcsőrű víztaposó (*Phalaropus fulicarius*) a szegedi-Fertőn. Madártani Tájékoztató 1990. július–december: 35–36.
- Petrovics Z. 1997. A gatyáskuvik (*Aegolius funereus*) első fészkelése Magyarországon. Túzok 2: 106–108.

- Sós E. 1997. Áttekintés a törpekuvák (*Glaucidium passerinum*) állományalakulásáról a Kárpát-medencében újabb hazai előfordulása kapcsán. *Túzok* 2: 63–65.
- Schmidt A. 1998. Az MME Nomenclator Bizottság legfrissebb döntései. *Túzok* 3: 33–34.
- Zöld B. 1994. Terekcankó *Xenus cinereus* újabb felbukkanása a Hortobágyon. *Partimadár* 4(1): 18.
- Waliczky Z. 1993. Az MME Nomenclatura Bizottságának jelentése az 1992. évről. *Madártani Tájékoztató* 1993. július–december: 49–56.

MME Nomenclator Bizottság
1121 Budapest, Költő utca 21.

MME NB (1998c): Az MME Nomenclator Bizottság 1997. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. *Túzok* 3: 137–154.